(ל) לִכְמוֹת שֶׁהָיָה בִּתְחִלָּה, פָּסוּל אֲפִלּוּ נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ רֻבּוֹ. וְאִם סְתָמוֹ בְּמִינוֹ, (לא) אִם נִשְׁתַּיֵּר (לב) רֻבּוֹ שָׁלֵם וְלֹא עִכְּבוּ הַנְּקָבִים שֶׁנִּסְתְּמוּ אֶת הַתְּקִיעָה, * אֶלָּא חָזַר קוֹלוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיָה קֹדֶם שֶׁנִּקַּב, כָּשֵׁר, וְאִם חָסֵר אַחַת מִשְּׁלָשׁ אֵלֶּה, פָּסוּל. וְאִם הוּא (לג) שְׁעַת (ט) הַדְּחָק (לד) שֶׁאֵין שׁוֹפָר אַחֵר מָצוּי, (לה) יֵשׁ לְהַכְשִׁיר [ע]בִּסְתָמוֹ בְּמִינוֹ אִם נִשְׁתַּיֵּר רֻבּוֹ, אֲפִלּוּ לֹא חָזַר קוֹלוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיָה. (לו) וְכֵן יֵשׁ לְהַכְשִׁיר בִּסְתָמוֹ שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ, אִם נִשְׁתַּיֵּר רֻבּוֹ וְחָזַר קוֹלוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיָה בִּתְחִלָּה קֹדֶם שֶׁנִּקַּב: ח (לז) [פ]נִסְדַּק לְאָרְכּוֹ, (לח) פָּסוּל. [צ]יֵשׁ אוֹמְרִים אֲפִלּוּ (לט) בְּכָל שֶׁהוּא פָּסוּל, (מ) אֶלָּא אִם כֵּן הִדְּקוֹ הַרְבֵּה בְּחוּט אוֹ בִּמְשִׁיחָה (מא) (וְנִשְׁתַּיֵּר שִׁעוּר הַתְּקִיעָה (י) מִמְּקוֹם הַקְּשִׁירָה וּלְמַעְלָה (מב) לְצַד הַפֶּה) (כל בו (סי׳ סד)). * [ק]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּוְקָא (מג) בְּרֻבּוֹ. (מד) וְאִם דִּבְּקוֹ (מה) כָּשֵׁר, * אֲפִלּוּ אִם (מו) דִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק. [ר]וְיֵשׁ

ע כְּדַעַת רִ״י (תוספות שם) וְרֹא״ש (שם) שֶׁהֵבִיא הַטּוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא״ש טַעְמוֹ שָׁם בִּפְסָקָיו. פ מִשְׁנָה וּבְרַיְיתָא שָׁם. צ הָרֹא״ש שָׁם (סי׳ ו) בְּשֵׁם יֵשׁ מְפָרְשִׁים. ק הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק א׳ (ה״ה) בְּשֵׁם הַרְבֵּה מֵהַמְפָרְשִׁים. ר טוּר בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ן (כז. ד״ה ומה שכתב).

בַּאֵר הֵיטֵב

(ט) הַדְּחָק. נִרְאֶה לִי דְּהִדּוּק הַסְּתִימָה אָסוּר לִטְלָהּ בְּיוֹם טוֹב, דְּאִם לֹא כֵן יִטְלֶנָּה מִשָּׁם. שׁוֹפָר שֶׁגִּלְדּוֹ דַּק וְעָשׂוּ לוֹ חִשּׁוּקִים שֶׁל בַּרְזֶל כָּשֵׁר לִתְקֹעַ בּוֹ. הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א׳ סִימָן (ע״ז) [ע״ו]: ח (י) מִמְּקוֹם. וּמַיְירֵי שֶׁמְּעַכֵּב הַתְּקִיעָה, דְּאִם לֹא כֵן לֹא בָּעֵי שִׁעוּר. עַיֵּן טַ״ז (ס״ק יב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא):

בֵּאוּר הֲלָכָה

רַמָ״א אִם רֻבּוֹ שָׁלֵם יֵשׁ לוֹמַר דְּתוֹקְעִין בּוֹ לְכַתְּחִלָּה. וְאוּלַי מִשּׁוּם דְּאֵין הַדָּבָר בָּרוּר לוֹ מְצַדֵּד לְכָאן וּלְכָאן, וּכְבָר כָּתַבְנוּ בִּפְנִים (ס״ק כח) דְּאִם הַקּוֹל צָלוּל אֵין לְהַחְמִיר בּוֹ, וּבִפְרָט כְּשֶׁרֻבּוֹ שָׁלֵם:

* **אֶלָּא חָזַר קוֹלוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיָה קֹדֶם שֶׁנִּקַּב. אַשְׁמוּעִינַן בָּזֶה שְׁנֵי דְּבָרִים, אֶחָד אַף עַל פִּי שֶׁקֹּדֶם שֶׁנִּסְתַּם הָיָה הַנֶּקֶב מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה כָּשֵׁר כֵּיוָן שֶׁעַתָּה חָזַר קוֹלוֹ** [וּלְאַפּוּקֵי מִדַּעַת אֵיזֶה רִאשׁוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה]. **וְעוֹד אַשְׁמוּעִינַן דְּאִם חָזַר קוֹלוֹ מְשֻׁנֶּה כְּקֹדֶם הַסְּתִימָה פָּסוּל,** מִטַּעַם שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה קוֹל הַשּׁוֹפָר בְּשָׁוֶה אַחַר הַסְּתִימָה כְּקֹדֶם הַסְּתִימָה, וְחָיְישִׁינַן שֶׁמָּא נִשְׁתַּנָּה קְצָת אוֹ שֶׁנּוֹלַד קוֹל חָדָשׁ וּפָסוּל מִטַּעַם הַנַּ״ל [אַחֲרוֹנִים]:

ח * **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּוְקָא בְּרֻבּוֹ.** הִנֵּה מִמַּה דְּהַמְחַבֵּר זָכַר רַק דֵּעָה זוֹ וְלֹא זָכַר כְּלָל דַּעַת הַסּוֹבְרִים דְּדַוְקָא בְּנִסְדַּק כֻּלּוֹ מַשְׁמַע דְּלָא סְבִירָא לֵיהּ כֵּן לַהֲלָכָה, מִכָּל מָקוֹם **בִּמְקוֹם דְּחָק גָּדוֹל שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג שׁוֹפָר מִחוּץ לַתְּחוּם אֲפִלּוּ עַל יְדֵי נָכְרִי, יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דֵּעוֹת הַסּוֹבְרִים דְּדַוְקָא בְּנִסְדַּק כֻּלּוֹ** [וְהֵם רַשִׁ״י (כז: ד״ה נסדק) וְתוֹסָפוֹת (שם ד״ה נסדק) וּמָרְדְּכַי (סי׳ תשיד) וּסְמַ״ק (מצוה צב) וְרוֹקֵחַ (סי׳ רג)], **אֲבָל כָּל שֶׁנִּשְׁתַּיֵּר מְעַט, מַכְשִׁירִים, אַךְ אֵין לְבָרֵךְ עָלָיו:**

* **אֲפִלּוּ אִם דִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק מו) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּשָׁאנֵי נִסְדַּק**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְקוֹל דָּבָר אַחֵר שֶׁמְּעֹרָב בּוֹ, וְכֵן כְּשֶׁסְּתָמוֹ בְּמִינוֹ וְלֹא חָזַר קוֹלוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיָה בִּתְחִלָּה, הֲרֵי אָנוּ שׁוֹמְעִין שֶׁקּוֹל הַשּׁוֹפָר הַזֶּה אֵינוֹ קוֹלוֹ שֶׁל הַשּׁוֹפָר הָרִאשׁוֹן אֶלָּא מִן הַסְּתִימָה, וְהַסְּתִימָה אֵינָהּ בְּטֵלָה, וְהָוֵי נַמִי כְּמוֹ קוֹל שׁוֹפָר וְדָבָר אַחֵר מְעֹרָב בּוֹ: **(ל) לִכְמוֹת שֶׁהָיָה בִּתְחִלָּה.** קֹדֶם שֶׁנִּקַּב, (סא) וְכָל שֶׁכֵּן אִם קוֹלוֹ דּוֹמֶה רַק לַקּוֹל שֶׁל קֹדֶם הַסְּתִימָה: **(לא) אִם נִשְׁתַּיֵּר וְכוּ׳.** דְּאִם לֹא נִשְׁתַּיֵּר רֻבּוֹ שָׁלֵם, (סב) פָּסוּל לְכוּלֵּי עָלְמָא אֲפִלּוּ סָתַם בְּמִינוֹ וְקוֹלוֹ כְּמוֹת שֶׁהָיָה תְּחִלָּה, דְּתוּ בָּטִיל מִמֶּנָּה שֵׁם שׁוֹפָר וְלֹא נַעֲשָׂה שׁוֹפָר אֶלָּא עַל יְדֵי סְתִימָה זוֹ, וְנִמְצָא דְּהָוֵי שׁוֹפָר וְדָבָר אַחֵר: **(לב) רֻבּוֹ שָׁלֵם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (סג) בְּאֹרֶךְ הַשּׁוֹפָר לְצַד פִּיו: **(לג) שְׁעַת הַדְּחָק וְכוּ׳.** וְדַוְקָא שֶׁלֹּא נִזְכָּר עַד יוֹם טוֹב, דְּאָז אָסוּר לִטֹּל הַסְּתִימָה דְּהָוֵי כְּתִקּוּן כְּלִי כֵּיוָן שֶׁעַל יְדֵי זֶה מַכְשִׁיר הַשּׁוֹפָר, אֲבָל אִם נִזְכַּר קֹדֶם יוֹם טוֹב, יִטֹּל הַסְּתִימָה וְדִינוֹ כְּאִלּוּ לֹא סְתָמוֹ דְּכָשֵׁר [אַחֲרוֹנִים]: **(לד) שֶׁאֵין שׁוֹפָר אַחֵר מָצוּי.** אֲבָל אִם יָכוֹל לְהַשִּׂיג שׁוֹפָר אַחֵר, אַף אִם כְּבָר תָּקַע בְּשׁוֹפָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תַּרְתֵּי לְמַעַלְיוּתָא יַחֲזֹר וְיִתְקַע וְלֹא יְבָרֵךְ [פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״ו)]: **(לה) יֵשׁ לְהַכְשִׁיר וְכוּ׳.** דְּסָמְכִינַן עַל הַפּוֹסְקִים דְּסָבְרִי דְּהֵיכִי דְּאִיכָּא תַּרְתֵּי לְטִיבוּתָא סַגִּי. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (שם) שֶׁכָּתַב דְּנִרְאֶה שֶׁיּוּכַל לְבָרֵךְ, וּבִפְרָט לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ״א דְּהָעִקָּר כְּדֵעָה זוֹ: **(לו) וְכֵן יֵשׁ לְהַכְשִׁיר וְכוּ׳ אִם נִשְׁתַּיֵּר רֻבּוֹ.** אֲבָל בְּלֹא נִשְׁתַּיֵּר רֻבּוֹ שָׁלֵם, (סד) אֲפִלּוּ אִיכָּא תַּרְתֵּי לְטִיבוּתָא שֶׁסְּתָמוֹ בְּמִינוֹ וְחָזַר קוֹלוֹ (סה) לִהְיוֹת צָלוּל כְּבַתְּחִלָּה קֹדֶם שֶׁנִּקַּב, לֹא מְהַנֵּי אַף לְדֵעָה זוֹ וּמִטַּעַם שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה. וְהֵיכָא דְּאִיכָּא רֻבָּא לְחוּד, אוֹ דְּאִיכָּא סְתָמוֹ בְּמִינוֹ לְחוּד, וְיֵשׁ לוֹ סָפֵק עַל הַסְּתִימָה אִם חָזַר קוֹלוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיָה אוֹ לֹא, יֵשׁ לְהַחְמִיר (סו) מִדִּינָא דְּהוּא סְפֵקָא דְּאוֹרַיְתָא: **ח (לז) נִסְדַּק וְכוּ׳.** וְדַוְקָא נִסְדַּק דְּהוֹלֵךְ וּמוֹסִיף וּכְדִלְקַמֵּיהּ, (סז) אֲבָל בְּנִפְגַּם כָּשֵׁר בְּכָל שֶׁהוּא. וּמִכָּל מָקוֹם אִם רָאָהוּ קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה (סח) טוֹב יוֹתֵר לְתַקְּנוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִרְאֶה פָּגוּם: **(לח) פָּסוּל.** וְדַוְקָא בְּנִסְדַּק (סט) מֵעֵבֶר לְעֵבֶר, וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ חִסָּרוֹן (ע) וְגַם לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ: **(לט) בְּכָל שֶׁהוּא.** לְפִי שֶׁמֵּחֲמַת הָרוּחַ וְחֹזֶק הַתְּקִיעָה הַסֶּדֶק הוֹלֵךְ וּמוֹסִיף עַד שֶׁיִּסָּדֵק כֻּלּוֹ, וְכָל הָעוֹמֵד לִסָּדֵק כְּסָדוּק דָּמֵי: **(מ) אֶלָּא אִם כֵּן הִדְּקוֹ וְכוּ׳.** שֶׁהַחוּט מַעֲמִידוֹ שֶׁלֹּא יִתְבַּקַּע יוֹתֵר: **(מא) וְנִשְׁתַּיֵּר וְכוּ׳.** [א]וְהַרְבֵּה (עא) אַחֲרוֹנִים מְקִלִּין אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁתַּיֵּר (עב) כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ עַל יְדֵי הַהִדּוּק: **(מב) לְצַד הַפֶּה.** וְכַדֵּעָה (עג) הָרִאשׁוֹנָה לְקַמָּן בִּסְעִיף ט׳: **(מג) בְּרֻבּוֹ.** וּמִשּׁוּם (עד) דְּרֻבּוֹ כְּכֻלּוֹ, וַאֲפִלּוּ אִם נִסְדַּק רַק מִצַּד אֶחָד, אֲבָל אִם לֹא נִסְדַּק רֻבּוֹ אֲפִלּוּ (עה) לֹא נִשְׁתַּיֵּר שִׁעוּר תְּקִיעָה כָּשֵׁר. וּבִשְׁעַת הַדְּחָק (עו) יֵשׁ לִסְמֹךְ אַדֵּעָה זוֹ (עז) שֶׁהִיא הָעִקָּר. וְאִם תָּקַע בְּשׁוֹפָר שֶׁנִּסְדַּק בְּמִעוּטוֹ וְאַחַר כָּךְ מָצָא שׁוֹפָר כָּשֵׁר, (עח) יַחֲזֹר לִתְקֹעַ בּוֹ (עט) וְלֹא יְבָרֵךְ: **(מד) וְאִם דִּבְּקוֹ וְכוּ׳.** וְדַוְקָא בְּדֶבֶק מַכְשְׁרִינַן דְּהָוֵי כְּאִלּוּ הוּא שָׁלֵם, אֲבָל אִם מְהַדְּקוֹ בְּחוּט אוֹ מְשִׁיחָה (פ) לֹא מְהַנֵּי, כֵּיוָן שֶׁנִּסְדַּק רֻבּוֹ: **(מה) כָּשֵׁר.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ אִם לֹא נִשְׁתַּיֵּר רַק כָּל שֶׁהוּא שֶׁלֹּא נִסְדַּק, כָּשֵׁר כְּשֶׁדִּבְּקוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **(מו) דִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק.** וְאֵין זֶה נִקְרָא שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ, דְּשָׁאנֵי נִסְדַּק

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סא) פּוֹסְקִים: **(סב)** הַיְינוּ אֲפִלּוּ לְדֵעָה שְׁנִיָּה דְּמֵקֵל בְּשֶׁיֵּשׁ תְּרֵי לִמְעַלִּיּוּתָא [בַּ״ח (ס״ז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **(סג)** בַּ״ח (שם) וּפְרִי חָדָשׁ. **וּבְנִשְׁאָר שִׁעוּר שׁוֹפָר לֹא מְהַנֵּי,** כִּמְבֹאָר בְּדִבְרֵיהֶם: **(סד)** בַּ״ח (שם) וְכֵן סָתְמוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים. **וּבְחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א** (כז: ד״ה והא דקתני) **מָצָאתִי שֶׁדַּעְתּוֹ דַּאֲפִלּוּ נִפְחַת רֻבּוֹ נַמִי כָּשֵׁר הֵיכִי דְּאִיכָּא אִינָךְ תַּרְתִּי, וְיֵשׁ בּוֹ שִׁיטָה חֲדָשָׁה דְּהוּא מַחְמִיר בְּשֶׁמְּעַכֵּב הַתְּקִיעָה, וְלֹא מִתְכַּשֵּׁר לְדִידֵיהּ אֶלָּא בְּשֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב הַתְּקִיעָה וְאִיכָּא עוֹד חֲדָא לִמְעַלִּיּוּתָא, עַיֵּן שָׁם. וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם** (נתיב ו ח״ב) **הִפְלִיג עוֹד יוֹתֵר לְקֻלָּא, דִּבְשֶׁאֵינוֹ מְעַכֵּב הַתְּקִיעָה לְחוּדָא סַגִּי בְּדִיעֲבַד וּכְמוֹ שֶׁמֵּבִיא הַבֵּית יוֹסֵף** (ד״ה ניקב) **בִּשְׁמוֹ. וְהִנֵּה הַפְּרִי חָדָשׁ כָּתַב דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק נוּכַל לִסְמֹךְ עַל שִׁיטָה זוֹ, וּבְמַטֵּה יְהוּדָה** (סק״י) **הִשִּׂיג עָלָיו דְּהוּא רַק דַּעַת יְחִידָאָה וְלָכֵן לֹא הֳבִיאָהּ הַמְחַבֵּר לְדִינָא כְּלָל: (סה) וְעַיֵּן בִּפְרִי חָדָשׁ שֶׁכָּתַב עִקַּר פֵּרוּשׁ מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה הוּא מַה שֶּׁכָּתַב הַמַּגִּיד** (שופר פ״א ה״ה) **בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ן** (דרשה לר״ה ד״ה נקב), **דְּהַיְינוּ שֶׁנֶּחְלַשׁ הַקּוֹל קְצָת וְיוֹצֵא מִשָּׁם, וּדְלֹא כְּהַתּוֹסָפוֹת** (כז: ד״ה ניקב) **שֶׁכָּתְבוּ דְּהַיְינוּ נִשְׁתַּנָּה הַקּוֹל מִכְּמוֹ שֶׁהָיָה דְּלֵיתָא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהִנֵּה גַּם הַבַּ״ח** (שם) **הֶעְתִּיק מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ הַמַּגִּיד, וּמִדְּלֹא כָּתַב דְּהַטּוּר שֶׁהֶעְתִּיק נִשְׁתַּנָּה הַקּוֹל לֹא סְבִירָא לֵיהּ כֵּן אַלְמָא דְּהוּא מְפָרֵשׁ גַּם בְּהַטּוּר כֵּן, וְצָרִיךְ עִיּוּן: (סו)** רִיטְבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (שם ד״ה צפהו): **ח (סז)** אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קמ סט״ו): **(סח)** מַטֵּה אֶפְרַיִם (סי״ז): **(סט)** פּוֹסְקִים: **(ע)** רִיטְבָּ״א (שם): **(עא)** טַ״ז (ס״ק יב) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יד) וּפְרִי חָדָשׁ. וְאַף שֶׁהָרַב מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) מְצַדֵּד לְהַסְבִּיר טַעַם הָהַגָּ״הּ, וְכֵן בִּלְבוּשׁ (ס״ח) מַסְבִּיר קְצָת טַעַם לָזֶה, מִכָּל מָקוֹם **נִרְאֶה שֶׁאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה,** אַחֲרֵי שֶׁהַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים מְקִלִּין בְּעִקָּר הַדִּין וּסְבִירִי לְהוּ דְּדַוְקָא בְּנִסְדַּק כֻּלּוֹ אוֹ רֻבּוֹ וּכְדִלְקַמֵּיהּ: **(עב) וְאִם נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ עַל יְדֵי הַהִדּוּק, הַטַּ״ז** (שם) **וְאֵלִיָּה רַבָּה** (שם) **מְקִלִּין בְּנִשְׁתַּיֵּר, אֲבָל הַפְּרִי חָדָשׁ וְכֵן בִּנְהַר שָׁלוֹם** (סק״ט) **מַחְמִירִין בָּזֶה: (עג)** הַגְּרָ״א. **וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּלְדֵעָה שְׁנִיָּה שָׁם כָּל שֶׁכֵּן דְּמַכְשִׁירִין הָכָא אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצַד הַפֶּה: (עד) וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שִׁעוּר תְּקִיעָה פָּסוּל לְגַמְרֵי** [מַטֵּה אֶפְרַיִם (סי״ג)] **וּמְחֻיָּב לַחֲזֹר אַחַר שׁוֹפָר אַחֵר: (עה)** פּוֹסְקִים (מג״א ס״ק יב): **(עו)** כִּי מַשְׁמַע בְּתוֹסָפוֹת (כז: ד״ה נסדק) וּמָרְדְּכַי (סי׳ תשיד) וַאֲגֻדָּה (אות יג ד״ה שופר) וּסְמַ״ק (מצוה צב) וְרוֹקֵחַ (סי׳ רג) דְּכָשֵׁר אֲפִלּוּ בְּיוֹתֵר מֵרֹב עַד כֻּלּוֹ [אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק טו)]: **(עז)** מַגִּיד מִשְׁנֶה (ס״ק יב) וְרִיטְבָּ״א (שם ד״ה ולפי): **(עח)** בִּרְכֵּי יוֹסֵף (ס״ק יא). **וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְהָבִיאוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, אֵין לוֹ לַעֲשׂוֹת,** כֵּיוָן שֶׁמֵּעִקַּר הַדִּין יָצָא בְּשׁוֹפָר שֶׁנִּסְדַּק כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִסְדַּק רֻבּוֹ [מַטֵּה אֶפְרַיִם (סי״ג)]: **(עט) לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְעִנְיַן בְּרָכָה אֲפִלּוּ תָּקַע בְּפַעַם רִאשׁוֹן בְּשׁוֹפָר שֶׁנִּסְדַּק רֻבּוֹ גַּם כֵּן לֹא יְבָרֵךְ בְּפַעַם שְׁנִיָּה,** מֵאַחַר שֶׁהַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים מְקִלִּין גַּם בָּזֶה וְכַנַּ״ל (ס״ק עו) בְּשֵׁם אֵלִיָּה רַבָּה: **(פ)** פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יג) וּמַטֵּה אֶפְרַיִם (סט״ו) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קמ סי״ד). [אָכֵן מַה שֶּׁכָּתַב הַחַיֵּי אָדָם דְּלֹא כְּאֵלִיָּה רַבָּה מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹנוֹ דִּלְהָאֵלִיָּה רַבָּה יֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה, וְהַמְעַיֵּן הֵיטֵב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יג) יִרְאֶה דְּלֹא כָּתַב רַק דְּהָרֹא״שׁ (פ״ג סי׳ ב) וְהַטּוּר גַּם כֵּן מוֹדִים לְהָרַ״ן (ו: ד״ה מתני׳) דְּהִדּוּק חוּט אוֹ מְשִׁיחָה מְהַנֵּי בְּנִסְדַּק כָּל שֶׁהוּא אַף עַל פִּי דְּלֹא הִזְכִּירוּ בְּפֵרוּשׁ עַיֵּן שָׁם, אֲבָל בְּנִסְדַּק רֻבּוֹ לֹא מַיְירֵי הָאֵלִיָּה רַבָּה כְּלָל]:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״ח) השמיט גם את התנאי שצריך שישאר שעור תקיעה ממקום הקשירה לצד הפה, וגם את התנאי שלא ישתנה קולו ע״י ההידוק.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר אֶלָּא * כְּשֶׁדִּבְּקוֹ (מז) בְּעַצְמוֹ, שֶׁחִמְּמוֹ בְּאוּר עַד שֶׁנִּפְשַׁר וְחִבֵּר קְצוֹתָיו זֶה עִם זֶה. [ש]וְאִם נִסְדַּק כֻּלּוֹ, אֲפִלּוּ מִצַּד אֶחָד (מח) פָּסוּל, [ת]אֲפִלּוּ (יא) חִמְּמוֹ בְּאוּר וְחִבֵּר סְדָקָיו זֶה עִם זֶה: **ט** (מט) [א]נִסְדַּק לְרָחְבּוֹ (נ) בְּמִעוּטוֹ כָּשֵׁר (נא) בְּרֻבּוֹ פָּסוּל, אֶלָּא אִם כֵּן (נב) נִשְׁאַר מֵהַסֶּדֶק (נג) [ב]לְצַד פִּיו שִׁעוּר תְּקִיעָה, (נד) דְּהַיְנוּ (יב) * אַרְבָּעָה גּוּדָלִים, וּכְשֶׁנִּשְׁתַּיֵּר בּוֹ כָּךְ כָּשֵׁר (נה) אֲפִלּוּ אִם מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה. [ג]וְיֵשׁ מַכְשִׁירִים בְּנִשְׁתַּיֵּר (נו) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצַד פִּיו: **י** (נז) [ד]דִּבֵּק שִׁבְרֵי שׁוֹפָרוֹת זֶה עִם זֶה וְעָשָׂה מֵהֶם שׁוֹפָר, פָּסוּל (נח) [ה]אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ בַּשֶּׁבֶר שֶׁכְּנֶגֶד פִּיו שִׁעוּר שׁוֹפָר:

ש מִשְׁנָה שָׁם וּכְפֵרוּשׁ הַמְפָרְשִׁים. ת טוּר וְהָרוֹקֵחַ (סי׳ רג) בְּשֵׁם אָבִיו הָרִיבַ״ק. א בְּרַיְיתָא שָׁם וּכְפֵרוּשׁ הָרֹא״ש (פ״ג סי׳ ו) דִּבְמִעוּטוֹ הָוֵי כְּנֶקֶב. ב הָרֹא״ש (שם) וְהָרַ״ן (ז. ד״ה אם) וּסְמַ״ג (עשין מב) וּסְמַ״ק (מצוה צב) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (שופר פ״א אות ו) וְכֵן נִרְאֶה מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם (שם ה״ה). ד מִשְׁנָה שָׁם (כז.). ה טוּר.

ג בַּעַל הָעִטּוּר וְרִי״ץ גֵּאוּת (הל׳ ר״ה).

בְּאֵר הֵיטֵב

(יא) חִמְּמוֹ. וְאִם נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ כָּל שֶׁהוּא, כָּשֵׁר אִם דִּבְּקוֹ. בַּ״ח (סי״ב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג): **ט** (יב) אַרְבָּעָה. בְּאָדָם בֵּינוֹנִי. וּבָעִינַן בַּמָּקוֹם הָרָחָב. עַיֵּן סִימָן י״א סָעִיף ד׳:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִנִּקַּב דְּאֵין הַדֶּבֶק נִכָּר בֵּין הַדְּבֵקִים. וְאִם הַסֶּדֶק רָחָב וְנִכָּר הַדֶּבֶק (פא) בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחֲמִיר בָּזֶה, דְּהָוֵי כִּסְתָמוֹ בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם אֶפְשָׁר דְּאִם לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ עַל יְדֵי הַדֶּבֶק מִמַּה שֶּׁהָיָה בִּתְחִלָּה אֵין לְהַחְמִיר כְּשֶׁנִּשְׁתַּיֵּר בּוֹ רֻבּוֹ, דְּגַם בְּנִקַּב וּסְתָמוֹ בְּאֹפֶן זֶה כָּשֵׁר לְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ז׳ וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(מז) בְּעַצְמוֹ.** אֲבָל בְּדֶבֶק הָוֵי כְּמוֹ סְתָמוֹ שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ (פב) וְדִינוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ז׳. וּסְבָרָא רִאשׁוֹנָה (פג) עִקָּר. וּמִכָּל מָקוֹם (פד) אִם נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת הַדְּחָק לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ, וּבְלִי בְּרָכָה: **(מח) פָּסוּל.** דְּתוּ (פה) אֵין שֵׁם שׁוֹפָר עָלָיו כֵּיוָן שֶׁנִּסְדַּק כֻּלּוֹ: **ט (מט) נִסְדַּק לְרָחְבּוֹ.** הַיְנוּ סְבִיב הֶקֵּפוֹ, (פו) וּבָא עַל יְדֵי נְפִילָה אוֹ הַכָּאָה בְּחֹזֶק: **(נ) בְּמִעוּטוֹ כָּשֵׁר.** וְלֹא דָּמֵי לְנִסְדַּק לְאָרְכּוֹ דְּפָסַל בְּסָעִיף ח׳ לְדֵעָה רִאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם דְּשָׁם עַל יְדֵי חֹזֶק הַתְּקִיעָה יָכוֹל לִפָּקַע יוֹתֵר בָּאֹרֶךְ, אֲבָל לֹא בָּרֹחַב: **(נא) בְּרֻבּוֹ פָּסוּל אֶלָּא אִם כֵּן וְכוּ׳.** דְּבָזֶה אֲפִלּוּ חָשְׁבִינַן לְמִעוּטָא כְּמִי שֶׁאֵינוֹ וּכְמוֹ דְּנִכְרַת כֻּלּוֹ, הֲלֹא עַל כָּל פָּנִים נִשְׁאָר שִׁעוּר תְּקִיעָה. וְאוֹתוֹ הָעֹדֶף (פז) אֵין לְחַשְּׁבוֹ כְּמוֹ הוֹסָפָה לִפְסֹל עַל יְדֵי זֶה כָּל הַשּׁוֹפָר וּכְדִלְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף י״א, דְּלֹא מִקְרֵי הוֹסָפָה אֶלָּא כְּשֶׁהָיָה תְּחִלָּה חֲתִיכָה אַחֶרֶת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן דְּלֹא נִפְרַד מֵעוֹלָם: **(נב) נִשְׁאַר מֵהַסֶּדֶק וְכוּ׳.** וְאִם דִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק, אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁאַר שִׁעוּר תְּקִיעָה נַמִּי כָּשֵׁר, וּכְמוֹ דִּמְקִלִּינַן בְּסָעִיף ח׳ בְּנִסְדַּק בְּאָרְכּוֹ כְּשֶׁדִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק [אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יט) וּפְרִי מְגָדִים (מש״ז ס״ק יד)]. וּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁיֵּשׁ שׁוֹפָר אַחֵר טוֹב יוֹתֵר לִתְקֹעַ בּוֹ (אֶחָד, מִפְּנֵי דַּעַת הַסּוֹבְרִים לְעֵיל בְּסָעִיף ח׳ דְּדֶבֶק לֹא מְהַנֵּי דְּנֶחְשָׁב כְּאֵינוֹ מִינוֹ, וְגַם לְדַעַת רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן (הו״ד בר״ן ו: ד״ה מתני׳) דְּדֶבֶק לֹא מְהַנֵּי בִּמְקוֹם סֶדֶק): **(נג) לְצַד פִּיו.** דַּוְקָא, שֶׁהֲרֵי רוֹאִין הַנִּסְדָּק כְּמַאן דְּנִכְרַת, וְאִם לֹא יִשָּׁאֵר כְּשִׁעוּר לְצַד פִּיו אִם כֵּן תּוֹקֵעַ הוּא בְּשׁוֹפָר שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר תְּקִיעָה: **(נד) דְּהַיְנוּ אַרְבָּעָה גּוּדָלִים.** שֶׁל אָדָם (פח) בֵּינוֹנִי, וּמוֹדְדִים (פט) בְּאֶמְצַע הָאֲגוּדָל, וְלֹא בְּרֹאשׁ אֲגוּדָל שֶׁשָּׁם מִתְקַצֵּר, וְהוּא שִׁעוּר טֶפַח: **(נה) אֲפִלּוּ אִם מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה.** דְּלֹא גָּרַע מִנִּקַּב (צ) וְלֹא נִסְתַּם דְּמַכְשְׁרִינַן לְעֵיל אֲפִלּוּ בְּנִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ: **(נו) אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא לְצַד פִּיו.** וְאַף עַל פִּי שֶׁזֶּה (צא) הַמִּעוּט שֶׁבְּפִיו חוֹצֵץ וְאִם כֵּן יֵשׁ הֶפְסֵק בֵּין פִּיו לַשּׁוֹפָר, לֹא חָיְישִׁינַן לָזֶה, דְּמִין בְּמִינוֹ אֵינוֹ חוֹצֵץ וְאֵין אָנוּ רוֹאִין אוֹתוֹ כְּמוֹ נִטַּל. (צב) [א]וּבִשְׁעַת הַדְּחָק אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ אַסְּבָרָא זוֹ: **י (נז) דִּבֵּק שִׁבְרֵי שׁוֹפָרוֹת.** הַיְנוּ (צג) אֲפִלּוּ לָקַח שִׁבְרֵי שׁוֹפָרוֹת שְׁלֵמוֹת בְּעִגּוּלָן וְדִבְּקָן, וַאֲפִלּוּ דִּבְּקָן עַל יְדֵי עַצְמָן וּכְדִלְעֵיל סָעִיף ח׳, (צד) וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ מְעַכֵּב הַתְּקִיעָה: **(נח) אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ וְכוּ׳.** וְהוֹסִיף עָלָיו (צה) לְנָאוֹתוֹ שֶׁיִּהְיֶה אָרֹךְ אוֹ כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן קוֹלוֹ גָּדוֹל מִכְּמוֹת שֶׁהָיָה, וְאַף עַל פִּי כֵן פָּסוּל.

בֵּאוּר הֲלָכָה

מִנִּקַּב דְּאֵין הַדֶּבֶק נִכָּר בֵּין הַדְּבֵקִים, וּבְנִקַּב מַיְירֵי שָׁם שֶׁסְּתָמוֹ בַּחֲתִיכָה אַחֶרֶת [הָרֹא״ש (פ״ג סי׳ ב)]. **וְכָתַב שָׁם הַקָּרְבַּן נְתַנְאֵל** (אות כ) **אוֹרְחָא דְּמִילְּתָא קָאָמַר, וְהוּא הַדִּין אִם סָתַם הַנֶּקֶב בְּדֶבֶק, וְעִקַּר הַטַּעַם כֵּיוָן דְּחָסֵר הוּא מִנְכַּר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים** (א״א ס״ק יד) **שֶׁמְּצַדֵּד קְצָת דְּאַף בְּנֶקֶב שֶׁיֵּשׁ חִסָּרוֹן, אִם הוּא קָטָן [רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁקָּטָן מְאֹד] וְיוּכַל לִתֵּן שָׁם דֶּבֶק הָוֵי כְּמִינוֹ, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר כֵּיוָן שֶׁאֵין מִנְכַּר:**

* **כְּשֶׁדִּבְּקוֹ בְּעַצְמוֹ. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק מז) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ וּמִכָּל מָקוֹם אִם נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ וְכוּ׳,** הוּא מִמַּטֵּה אֶפְרַיִם (סט״ו). **וּמַשְׁמַע מִלָּשׁוֹן זֶה דְּאִם לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ, אִם כְּבָר תָּקַע בּוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֵין לְהָקֵל בָּזֶה כְּשֶׁנִּסְדַּק רֻבּוֹ,** דְּהָא גַּם הוּא מוֹדֶה דְּנָכוֹן לָנוּ לָחוּשׁ לְכַתְּחִלָּה לְדַעַת הָרַמְבַּ״ן (כז. ד״ה ומה שכתב) דְּעַל יְדֵי דֶּבֶק מִיקְרֵי שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ, וְאִם כֵּן מַאי מְהַנֵּי שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ, הָא עַל כָּל פָּנִים אִיכָּא תַּרְתֵּי לְרִיעוּתָא רֻבּוֹ וְשֶׁלֹּא בְּמִינוֹ, וּבָזֶה לָא מְהַנֵּי סְתִימָה וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ז׳, **וְעַל כֵּן יִרְאֶה לַחֲזֹר וְלִתְקֹעַ וּבְלִי בְּרָכָה.** וְדַע דְּמַה שֶּׁכָּתַב אֲפִלּוּ אִם דִּבְּקוֹ בְּדֶבֶק זוֹ הִיא דַּעַת הָרֹא״ש (שם). וְהִנֵּה לְהַמְעַיֵּן בִּדְבָרָיו מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דַּוְקָא עַל יְדֵי דֶּבֶק, אֲבָל אִם חִמְּמוֹ בְּאוּר וּכְדֵעָה זוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהִתְדַּבֵּק הֵיטֵב, וּמִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּכָל שֶׁכֵּן דִּמְהַנֵּי אִם חִמְּמוֹ בְּאוּר. וְאוּלַי דִּלְהַמְחַבֵּר לָא נִיחָא לֵיהּ לְמִנְקַט לְדִינָא כְּוָתֵיהּ דְּהָרֹא״ש בָּזֶה, דְּמַתְנִיתִין סְתָמָא קָתָנֵי, וְדִבְּקוֹ מַשְׁמַע בְּכָל גַּוְנֵי דִּבּוּק, וְעַל זֶה אָמְרִינַן דְּמַתְנִיתִין מַיְירֵי דַּוְקָא בְּכֻלָּהּ, אֲבָל אִם נִשְׁאַר מְעַט כָּשֵׁר:

ט * אַרְבָּעָה גּוּדָלִים. עַיֵּן בַּטּוּר דְּרִי״ץ גֵּאוּת (הלכות ר״ה) **כָּתַב שֶׁצָּרִיךְ בָּזֶה טֶפַח שׁוֹחֵק,** וּכְלִישָּׁנָא דִּבְרַיְיתָא כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה מִכָּאן וּמִכָּאן דְּנִרְאֶה מִזֶּה דְּהַשּׁוֹפָר אָרֹךְ מִיָּדָיו. וְהוּא חָלַק עָלָיו דְּדֵי בְּטֶפַח מְצֻמְצָם. וְדַע דְּגַם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל שֶׁדְּבָרָיו דִּבְרֵי קַבָּלָה כָּתַב גַּם כֵּן בְּפֵרוּשׁוֹ בְּפֶרֶק הַמַּפֶּלֶת (נדה כו.) דְּצָרִיךְ טֶפַח שׁוֹחֵק, וּכְפִי הַנִּרְאֶה גָּרֵיס לָהּ בַּשַּׁ״ס שָׁם, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מַשְׁמַע בְּכָל בּוֹ (סי׳ סד) שֶׁהוּא מְקֻבָּץ מִשּׁוּ״ת רִאשׁוֹנִים שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּמַסֶּכֶת נִדָּה (שם) תָּנֵי חֲמִשָּׁה דְּבָרִים שִׁעוּרָן טֶפַח הַשּׁוֹחֵק, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן רַבֵּנוּ מָנוֹחַ בְּפֵרוּשׁוֹ לְהָרַמְבַּ״ם (שופר פ״א ה״ה) כָּתַב גַּם כֵּן דְּכָל הָנֵי חֲמִשָּׁה דְּבָרִים דְּפֶרֶק הַמַּפֶּלֶת שִׁעוּרָן בְּטֶפַח שׁוֹחֵק. **וְדַע דְּמֵרֹא״ש** בְּסוּגְיָין (פ״ג סי׳ ו) **מְבֹאָר שֶׁשִּׁעוּר זֶה אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן** כְּדֵי שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ לְתוֹךְ יָדוֹ הוּא תּוֹקֵעַ, **אָכֵן מִדִּבְרֵי תּוֹסָפוֹת** סֻכָּה דַּף ז׳ (ע״ב ד״ה סיכך ע״ג מבוי) **מוּכָח דִּסְבִירִי לְהוּ דְּשִׁעוּר טֶפַח הוּא מִן הַתּוֹרָה,** שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ דְּלָא חָשֵׁיב בְּהַמַּפֶּלֶת רַק שִׁיעוּרָא דְּאוֹרַיְיתָא, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן הוּא מַשְׁמָעוּת לְשׁוֹן רַשִּׁ״י בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דַּף כ״ח (ע״א ד״ה כתותי) גַּבֵּי שׁוֹפָר שֶׁל עִיר הַנִּדַּחַת עַיֵּן שָׁם. **וְדַע עוֹד, דְּאַף לְהָרֹא״ש דְּשִׁיעוּרָא דְּטֶפַח הוּא מִדְּרַבָּנָן מִכָּל מָקוֹם גַּם לְדִידֵיהּ צָרִיךְ שִׁעוּר מִן הַתּוֹרָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה אֶפְשָׁר לִתְקֹעַ בּוֹ עַל כָּל פָּנִים,**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פא) הַגְּרַ״ז (ס״ז) וּפָשׁוּט: **(פב)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו). וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהָא בְּנִקַּב לְחַד מַאן דְּאָמַר בָּעִינַן תְּלָתָא לִמְעַלִּיּוּתָא וְעַל כָּל פָּנִים תַּרְתֵּי, וְהָכָא שֶׁרֻבּוֹ סָדוּק וְגַם בְּאֵינוֹ מִינוֹ אִם כֵּן אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ אִיכָּא עַל כָּל פָּנִים רַק חֲדָא: **(פג)** אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(פד)** מַטֵּה אֶפְרַיִם (סט״ו) וְכֵן מוּכָח מֵאֵלִיָּה רַבָּה (שם). **וַאֲפִלּוּ אִם לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ אַף דִּבְדִיעֲבַד אִם תָּקַע בּוֹ בְּוַדַּאי יוֹצֵא דְּהָעִקָּר כִּסְבָרָא קַמַּיְיתָא, מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁיֵּשׁ שׁוֹפָר אַחֵר אֵין לִתְקֹעַ בּוֹ לְכַתְּחִלָּה** [שָׁם בְּמַטֵּה אֶפְרַיִם], **וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה** (ד״ה כשדבקו). **וְדַע דְּאִם נִסְדַּק רַק כָּל שֶׁהוּא אוֹ מִעוּטוֹ וְדִבְּקוֹ, מַשְׁמַע מִמַּטֵּה אֶפְרַיִם** (שם) **דְּיוּכַל לִתְקֹעַ בּוֹ לְכַתְּחִלָּה, אָכֵן בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (ס״ק יז) **כָּתַב דְּאִם יֵשׁ לִמְצֹא שׁוֹפָר אַחֵר בְּרֶוַח אֵין לְהָקֵל בָּזֶה,** דְּיֵשׁ לָחֹשׁ לְדַעַת הָרַ״ן (ו: ד״ה מתני׳) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָתָן. **[מִכָּל מָקוֹם לִשְׁלֹחַ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם לְהָבִיא מִחוּץ לַתְּחוּם בְּוַדַּאי אֵין כְּדַאי** כֵּיוָן דִּלְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ יָצָא אֲפִלּוּ בְּנִסְדַּק רֻבּוֹ וְדִבְּקוֹ כָּל שֶׁכֵּן מִעוּטוֹ], **וְאֶפְשָׁר דְּכַוָּנָתוֹ דַּוְקָא כְּשֶׁנִּשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ, אֲבָל לֹא נִשְׁתַּנָּה קוֹלוֹ אֵין לְהַחְמִיר** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף קָטָן י״ח: **(פה)** דְּשׁוֹפָר הוּא מִלְּשׁוֹן שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁהִיא חֲלוּלָה, וְכֵיוָן שֶׁנִּסְדַּק מִצַּד אֶחָד אֵין עָלָיו שֵׁם שׁוֹפָר [לְבוּשׁ וְהֶעְתִּיקוֹ הַפְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק טז)]: **ט (פו)** פּוֹסְקִים. **וְאֶפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין אִם חָתַךְ בְּסַכִּין** וְאַף שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר דְּעַל יְדֵי סַכִּין מֻכְרָח לִהְיוֹת קְצָת חֶסְרוֹן בְּשׁוֹפָר וְהָוֵי לֵיהּ כְּעֵין נֶקֶב, גַּם כֵּן לֵיכָּא לְמֵיחַשׁ לִפְסַק הַמְחַבֵּר (ס״ז), דְּשׁוֹפָר שֶׁנִּקַּב כָּשֵׁר, וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּמַצְרְכִי הָתָם שֶׁיִּשָּׁאֵר רֻבּוֹ שָׁלֵם הַיְינוּ דַּוְקָא בָּאֹרֶךְ, אֲבָל לֹא בָּרֹחַב, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם הַבַּ״ח (סי״א ד״ה ונראה) לְהֶדְיָא: **(פז)** כָּלְבּוֹ (סי׳ סד) וְרִיטְבָּ״א (כז: ד״ה נסדק) וְכֵן כָּתַב הַטַּ״ז סָעִיף קָטָן י״ד: **(פח)** טוּר, מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח): **(פט)** שָׁם בְּמָגֵן אַבְרָהָם. וְעַיֵּן בְּיַד אֶפְרַיִם, וּבְסִימָן י״א **בִּפְרִי מְגָדִים** (מש״ז סק״ח) **כָּתַב דְּקַיְימָא לָן לַהֲלָכָה בַּמָּקוֹם הָרָחָב:** **(צ)** הַגְּרָ״א: **(צא)** רִיטְבָּ״א (שם): **(צב)** הִנֵּה הַפְּרִי חָדָשׁ הִסְכִּים לִסְבָרָא זוֹ, וְכֵן הָרִיטְבָּ״א (שם) כָּתַב שֶׁנִּרְאֶה לוֹ סְבָרָא זוֹ, אֶלָּא שֶׁלְּמַעֲשֶׂה רָאוּי לָחֹשׁ וּלְהַחְמִיר הוֹאִיל שֶׁכְּבָר הוֹרָה זָקֵן רַשִׁ״י ז״ל (כז: ד״ה אם נשתייר) שֶׁדַּוְקָא כְּלַפֵּי פִּיו, וְכֵן רַבֵּנוּ מָנוֹחַ בְּפֵרוּשׁוֹ לְהָרַמְבַּ״ם (שופר פ״א ה״ה) נוֹטֶה לְשִׁיטָה זוֹ. וְעַל כֵּן נִרְאֶה דְּאַף דְּהַמְחַבֵּר סָתַם לְעִקָּר כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה, מִכָּל מָקוֹם בִּשְׁעַת הַדְּחָק יָכוֹל לִסְמֹךְ עָלֶיהָ, וְכֵן כָּתַב הַמַּטֵּה אֶפְרַיִם (סט״ז). אָכֵן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א כָּתַב שֶׁכָּל הַפּוֹסְקִים סוֹבְרִים כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה: **י (צג)** רִיטְבָּ״א (כז. ד״ה דיבק) וְכָל בּוֹ (סי׳ סד): **(צד)** רִיטְבָּ״א (כז: ד״ה לכך פירשו): **(צה)** כָּל בּוֹ (שם):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״ט) לא הזכיר כלל שיטת היש מכשירין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah